

EDITORIAL

Společným jmenovatelem liturgických čtení dnešní neděle je hluboký kontrast mezi Boží logikou a logikou tohoto světa. Nedorozumění, ke kterému došlo v Ježíšově podobenství mezi hospodářem a nespokojenými dělníky, má svůj kořen v tom, že Boží způsob uvažování je tak vzdálen pozemskému smýšlení, jak nebesa převyšují zemi.

Tato disproporce se netýká jen způsobu odměňování, o kterém se zmiňuje podobenství, ale vůbec Božího království a světa jako takového. S Boží „logikou“ jsme se bohužel rozešli na samém začátku svých lidských dějin a od té doby *žijeme podle svých nápadů*, jak říká Žalmista. Od oné tragické chvíle první vzpoury proti Bohu nic nezůstalo ve stvořeném světě na svém místě, nic už není tak, jak tomu mělo být podle původního Božího plánu. Ale protože jsme nic jiného nepoznali, zabýdli jsme se ve svém narušeném řádu tak, jako by nic jiného neexistovalo a jakoby to záleželo na nás, zda něco jiného uznáme a připustíme nebo ne.

Podnět k opětovnému návratu do tak diametrálně přesahujícího Božího světa ani nemůže přijít od člověka, nýbrž jedině od Toho, kterého jsme tak bláhově a nevděčně opustili. To sám milosrdný Bůh, původce všeho dobra, jehož absolutně altruistická logika se ani po naší vzpouře nezměnila a nemění, poslal svého jednorozeného Syna do našich neutěšených poměrů, aby nám osobně připomněl, co jsme ztratili a opustili a co nás tak nebetyčně přesahuje, a ukázal nám cestu zpět. O všem tom, co nám řekl, ukázal, co vykonal a založil k naší spáse platí to, co bylo řečeno na počátku: je to tak vzdáleno duchu tohoto světa a světského smýšlení, jak nebesa převyšují zemi. Náš návrat k Bohu závisí tedy v prvé řadě na tom, jak se dokážeme zbavit tohoto pozemského smýšlení a přijmout logiku nekonečného Boha, ačkoliv se

Pokračování na str. 13

Nové město Boží, střed všeho lidstva

Každodenní liturgie chval kromě žalmů zařazuje vždy kantikum převzaté ze Starého zákona. Je totiž známo, že kromě Žaltáře, pravé vlastní knihy modliteb Izraele a pak i Církve, existuje jiný druh „žaltáře“ rozsetého na různých stránkách Bible, historických, prorockých i mudroslovných. Skládá se z hymnů, proseb, chval a invokací, často velmi krásných se silným duchovním nábojem.

V našem ideálním putování modlitbami liturgie chval jsme se již setkali s mnoha těmito zpěvy, kterými jsou posety biblické stránky. Nyní se dostáváme k jednomu opravdu obdivuhodnému, dílu jednoho z největších izraelských proroků, Izaiáše, který žil v 8. století před Kristem. On je svědkem obtížných hodin, jaké prožívalo Judské království, ale je také pěvcem mesiánské naděje v poetické řeči nejvyšší kvality.

Prorokovo vidění

To je také případ kantika, které jsme právě vyslechli a které je umístěno takřka v úvodu jeho knihy v prvních verších 2. kapitoly, které předchází pozdější redakční poznámka, která zní: *Vidění Izaiáše, syna Amosova o Judsku a Jeruzalému*. (Iz 2,1). Hymnus je tedy pojat jako prorocké vidění, které popisuje cíl, ke kterému se upíná v naději historie Izraele. Ne nadarmo první slova znějí: *Stane se v posledních dnech* (v. 2) tj. v plnosti času. Je to tedy výzva, abychom se neupínali na současnou, tak zlou dobu, ale abychom dokázali vnímat pod povrchem každodenních událostí tajemnou přítomnost Božího působení, které vede dějiny ke zcela jinému horizontu světla a pokoje.

Toto *vidění* s mesiánskou vůní se bude opakovat později v 60. kapitole téže knihy v širším scénáři, ve znamení opětovné meditace nad podstatnými a podnětnými slovy proroka, slov z kan-

tika, které právě zaznělo. Prorok Micheáš (srov. 4, 1-3) převezme též hymnus, i když se závěrem (srov. 4, 4-5) odlišným od onoho proroctví Izaiášova.

V centru *vidění* Izaiášova se tyčí hora Sión, která ideálně převyšuje všechny ostatní hory, protože na ní přebývá Bůh a je tedy

místem, které se stýká s nebem (srov. 1 Kr 8,22-53). Podle Izaiášova proroctví 60, 1-6 se z ní bude šířit světlo, které protrhne a rozptýlí temnoty, a k ní se dají do pohybu procesí národů ze všech úhlů světa.

Vytoužená proměna

Tato přitažlivá moc Siónu je založena na dvou skutečnostech, které se šíří ze svaté hory Jeruzaléma: Zákon a Hospodinovo slovo. Ty vytvářejí v pravdě jedinou skutečnost, která je pramenem života, světla a pokoje, vyjádřením Hospodinova tajemství a jeho vůle. Až dorazí národy na vrchol Siónu, kde se tyčí Boží chrám, hle, stane se zázrak, který lidstvo stále očekává a po kterém touží. Národy nechají vypadnout ze svých rukou zbraně, které pak seberou a přetaví na nástroje pokojné práce: meče budou přetvořeny v radlice a kopí ve vinařské nože. Tak vzejde horizont míru, „šalom“ (srov. Iz 60, 17), jak se říká v hebrejštině, výraz, který je drahý především mesiánské teologii. Konečně provždy padne opona za válkou a nenávisť.

Mesiánské proroctví je uzavřeno výzvou, která je v rovině

spirituality písní poutníků do Jeruzaléma: *Jakubův Dome, vzhůru, chodme v Hospodinově světle* (Iz 2,5). Izrael nemá zůstat divákem v této radikální historické transformaci; nemůže se distancovat od pozvání, které zaznívá úvodem na rtech národů: *Pojďte, vystupme na Hospodinovu horu* (v. 3).

Poslání křesťanů

Toto Izaiášovo kantikum se obrací i k nám křesťanům. Když ho komentují Otcové 4. a 5. století (Bazil Veliký, Jan Chryzostom, Theodoret z Kýru a Cyril Alexandrijský), vidí ho jako naplněný v Kristu. Obdobně pak identifikovali Církev jako *horu s Hospodinovým domem na vrcholu hor...*, ze které vycházelo Hospodinovo slovo k pohanským národům v nové epoše pokoje, kterou ohlašuje evangelium.

Již mučedník svatý Justin ve své první Apologii, sepsané kolem roku 153 prohlásil, že se uskutečňuje verš kantika, který říká: *Z Jeruzaléma vyjde Hospodinovo slovo* (srov. v. 3). Napsal: „Jeruzaléma vyšli do světa muži, bylo jich dvanáct; byli to nevzdělanci; neuměli mluvit, ale díky Boží moci zjevili všemu lidskému rodu, že je poslal Kristus, aby učili všechny Božímu slovu. A my, kteří jsme zabíjeli jeden druhého, už nejen že nebojujeme s nepřáteli, ale abychom nelhali a neobelstili ty, kteří se nás vpytávají, s radostí umíráme a vyznáváme Krista.“ (Prima Apologia, 39,3: Gli apologeti greci, Řím 1986, s. 118).

Proto my křesťané zvláštním způsobem přijímáme prorokovu výzvu a snažíme se položit základy oné civilizace lásky a pokoje, ve kterých už není ani válka *ani smrt ani zármutek, nářek ani bolest už nebude, protože co dříve bylo, pominulo*. (Zj 21,4).

Bolletino Vaticano
4. 9. 2002

Mezititulky redakce Světla

Spravedlivá odměna

Zamyšlení nad liturgickými texty
dnešní neděle

Tvé oko je zlé, že já jsem dobrý?

Také dnešní neděle pokračuje Pán ve svém výkladu, který ti má přiblížit podstatu Božího království. I když k tomu používá obrazy z pozemské skutečnosti, která je ti blízká, ve skutečnost míří mnohem výše. Musíš počítat s tím, že tě chce uvést do pravdy, která pokračuje pozemské představy: *Mé myšlení není jako vaše myšlení, ani vaše chování není podobné mému.* Přesvědčíš se o tom, když pozorně vyslechneš jeho dnešní podobenství. Vypros si k tomu světlo a usebranost od Původce a Dárce všeho poznání.

Pán dnes použije obrazy, které jsou ti důvěrně známé: jsou ze světa práce a tržních vztahů. Představuje ti svého Otce jako Hospodáře, který potřebuje mnoho pracovníků na svou vinici. Vychází brzy ráno, aby si je najal. Se všemi, kteří jsou ochotni nastoupit, uzavírá jasnou dohodu: Za celodenní práci obdrží večer jeden denár. Přijmi také Hospodářovo pozvání a připoj se k těmto prvním povoláním. Pánova vinice přináší vzácnou úrodu. Bylo by škoda, kdyby její plody přicházely nazmar proto, že není dosti ochotných a dělných rukou.

Se stoupajícím sluncem práce jakoby přibývalo. Jak sám vidíš, Boží vinice by potřebovala mnohem více dělníků. Nediv se proto, že Hospodář vychází znovu a znovu a pokaždé nachází mnoho těch, kteří maří čas dne v nečinnosti, ačkoliv je to ke škodě nejen jim samým, ale také všem, kterým by se mohlo dostat z plodů této vzácné vinice. Proč nic nedělají? *Nikdo je nenajal.* Nedověděli se o tak vzácné pracovní příležitosti, ačkoliv je jim tak nablízku. *Hleďte Pána, když je možné ho najít, volejte ho, když je blízko.*

Jakou mzdu asi nabídl Pán těm, kteří nastupují až k večeru na zbytek pracovního dne? Zeptej se jich samých. Hospodář jim řekl, že dostanou, co bude spravedlivé. Není to bláhové dát se najmout za takové nejistoty? Jak vidíš, ti, kteří nastoupili, přijali nakonec jeho nabídku s povděkem i za těchto podmínek. Nepatří mezi ty, kteří se nejdříve ptají, co za to? Užitečná a prospěšná práce může přinášet i jiné potěšení než jen hmotnou odměnu. Skutečná výše jejich mzdy? Ta zůstává věcí důvěry. Dokážeš také tak důvěřovat svému Hospodáři?

Pracovní den končí a nadešel čas vyúčtování. Zajímá tě, jak ocenil nakonec Hospodář práci těch, kteří přišli poslední? Hned

se to dovíš, protože jsou k výplatnímu stolu voláni jako první. K všeobecnému překvapení dostávají plnou mzdu obvyklou za celodenní práci. Že by se během dne změnila finanční politika? To by se pak měla změnit i mzda těch, se kterými Hospodář hned ráno smluvil jeden stříbrník. Divíš se, že někteří z těch prvních začínají spekulovat? Ale správce nečiní rozdíl. Všichni dělníci zatím odcházejí s jedním denárem. I ti, kteří nastoupili hned ráno, dostali přesně to, na čem se s nimi Hospodář dohodl.

Propuká vlna nevole. Co tak zkalilo jejich spokojenost? Byli snad v něčem zkráceni nebo ošizeni? Dostali přece beze srážky přesně to, co jim patří. Proč se nám zdá, jakoby nám něco ubylo, jakmile vidíme, že někdo jiný má o korunu víc? Ty nespokojené nepoškodil hospodář, ale oni sami, protože jsou tak uzavřeni do sebe, že se nedokážou radovat z dobrodiní, kterého se dostalo druhým. Kdyby v Božím království mělo platit, že mohu mít opravdovou radost jen tehdy, když mám ze všech nejvíce, změnilo by se nakonec v hotové peklo. Není to snad sám ďábel, který je od počátku *zlý, protože Bůh je dobrý?*

Stalo se nám cizí, že někdo nechce v své řadě myslet na svůj zisk, ale hledá všemožně způsob, jak dopřát a zpřístupnit druhým co nejvíce z té hojnosti, kterou sám oplývá. A právě takové je Boží jednání. *Oč převyšují nebesa zemi, o to se liší jeho chování od našeho chování.* Ta Hospodářova mzda je ve skutečnosti nedělitelná a nedá se už k ní ani nic přidat. Vždyť Pán nás za naši věrnou službu odměňuje účastí na svém vlastním životě, ten **Boží denár je Bůh sám.** Je tedy již samo pozvání na jeho *vinici* nedocenitelnou ctí a darem, který ti nabízí Boží velkodušnost. Jestliže ti pak Pán na někom jiném ukazuje ještě nápadněji svou nekonečnou lásku, nečiní tak na tvůj úkor, ale dává ti možnost o to více se radovat z jeho dobroty. Nemáš největší důvod k radosti již ve vědomí, že tě mezi své vyvolené přijal Hospodář, jehož bohatství je tak nesmírné a dobrotivost tak bezmezná, že může a chce i za *jedinou vteřinu* lásky vyplatit v plné hodnotě a nezkrácené hodnotě svůj nekonečný **DENÁR**? Jeho podnikatelská politika tě tedy vede nikoliv k úsilí, abys měl více než druzí, ale aby všichni měli co nejvíce. Vede tě k lítosti, že je tolik bratří a sester, kteří *stojí nečinně, protože je nikdo nenajal.* Vyprav se s ním za nimi na všechna tržiště. Budou v den výplaty i tvou velkou radostí. Nebo snad chceš zůstat jedním z nich?

Bratr Amadeus

Liturgická čtení

1. čtení - Iz 55,6-9

Hleďte Hospodina, když je možné ho najít, vyzvějte ho, když je blízko! Ať přestane bezbožník hřešit, zločinec ať změni své smýšlení; ať se obrátí k Hospodinu, a on se nad ním smiluje, k našemu Bohu, který mnoho odpouští.

„Mé myšlenky nejsou myšlenky vaše, ani vaše chování není podobné mému,“ praví Hospodin. „O kolik totiž převyšují nebesa zemi, o to se liší mé chování od vašeho chování, mé myšlení od myšlení vašeho.“

2. čtení - Flp 1,20c-24.27a

Bratři! Budu moci oslavit na sobě Krista, ať svým životem, ať svou smrtí. Vždyť pro mě život je Kristus a smrt ziskem. Avšak kdybych tady žil dál, mohl bych ještě s užitkem pracovat. A proto nevím, co bych měl volit. Přitahuje mě totiž obojí: mám touhu zemřít a být s Kristem – a to je věc mnohem, mnohem lepší; ale pro vás je zase nutnější, abych zůstal ještě na živu. Jen se chovejte tak, jak to odpovídá Kristovu evangelium.

Evangelium - Mt 20,1-16a

Ježíš řekl svým učedníkům toto podobenství: „Nebeské království je podobné hospodáři, který vyšel časně zrána najmout dělníky na svou vinici. Smluvil s dělníky denár na den a poslal je na vinici. Když vyšel kolem devíti hodin, viděl jiné, jak stojí nečinně na trhu. Řekl jim: ‚Jděte i vy na mou vinici a dám vám, co bude spravedlivé.‘ A šli. Kolem dvanácti a tří hodin odpoledne vyšel znovu a udělal to zrovna tak.

Vyšel kolem pěti hodin a našel jiné, jak tam stojí, a řekl jim: ‚Co tu celý den nečinně stojíte?‘ Odpověděli mu: ‚Nikdo nás nenajal.‘ Řekl jim: ‚Jděte i vy na mou vinici!‘

Když nastal večer, řekl pán vinice svému správci: ‚Zavolej dělníky a vyplat jim mzdu, začni od posledních k prvním.‘ Přišli ti, kdo nastoupili kolem pěti odpoledne, a dostali po denáru. Když přišli první, mysleli, že dostanou víc, ale i oni dostali po denáru. Vzali ho, ale reptali proti hospodáři: ‚Tady ti poslední pracovali jedinou hodinu, a dals jim zrovna tolik co nám, kteří jsme nesli tíhu dne i horko.‘ On však jednomu z nich odpověděl: ‚Příteli, nekřivdím ti. Nesmluvil jsi se mnou denár? Vezmi si, co ti patří, a jdi. Chci však i tomu poslednímu dát jako tobě. Nesmím s tím, co je moje, dělat, co chceš? Anebo závidíš, že jsem dobrý?‘“

Svatí Kosma a Damián

3. století po Kristu ● svátek 26. září

V průběhu prvních tří století soužila Církev četná pronásledování, která se pokoušela bez milosti vymýtit křesťanskou víru. V té době byl každý křesťan potenciálním mučedníkem a o tom také věděl. Přesto, anebo lépe řečeno právě proto byla radost být křesťanem a vydávat o Kristu svědectví skutečně velká a křesťané žili v ustavičném očekávání Kristova příchodu ve slávě.

Koncem třetího století propuklo za krutého císaře Diokleciána jedno z nejstrašnějších pronásledování křesťanů. S tímto posledním pronásledováním jsou spojena jména dvou mučedníků ze Sýrie, o kterých se zmiňuje i mešní kánon: sv. Kosma a Damián.

Je úžasné pozorovat, jak pronásledování, které je vlastně zlem, víru v Krista spíše podněcuje než zastrahuje a spíše probouzí statečnost svědků Kristových, než aby v nich živila strach.

Císař tehdy v hněvu vykřikl: „Já usmrtím jednoho křesťana, a hned je na jeho místě deset nových!“ Tím způsobem mohl sám poznat, že krev mučedníků je semenem křesťanů.

V posledním starověkém pronásledování přineslo mnoho vě-

řících svůj život z lásky ke Kristu v oběť a byli později svatořečeni. Kosma a Damián patří mezi ně. Jejich příběh nás přivádí k úžasu. Snad proto, že byli hojně ověnčeni legendami, které zčásti překrývají fakta. Přesto jsou to fascinující osobnosti a jejich život působí přitažlivě. Nejdříve se nám jeví mimořádný a jakoby překračoval naše měřítka. Ale není každý z nás mimořádný v očích milujícího Boha?

Kosma a Damián byli dvojčata, oba byli lékaři, při čemž není známo, jak získali své medicínské znalosti a poznatky o přírodě. Mnoho let strávili ve službách nemocným, postiženým lidem a dokonce i zvířatům. K jejich lékařské činnosti však přistupovala další důležitá služba: skrze jejich soucit zjevoval Kristus moc svého jména. Tak docházelo často k četným zá-

zračným uzdravením, kterým jejich smrt neučinila konec, nýbrž právě naopak. Svátý Řehoř z Toursu o nich řekl: „Když přijde nemocný k jejich hrobu a s vírou se zde modlí, obdrží zde pomoc. Vypráví se, že ve snu přicházeli k nemocným a dávali jim pokyny. Když je dodrželi, byli uzdraveni.“

Je to zvláštní, tito křesťanští lékaři spojovali spolu víru a povolání, zatímco dnes tíhneme spíše k tomu vidět v tom protiklad. Jistě, byli to světci... a kromě toho změnilo se sociologické prostředí! Nicméně i my jsme pozváni, abychom vydávali svědectví, že Ježíš žije. A to nejen ve výjimečných, zvláštních dobách, nýbrž v celém našem životě a ve všech jeho dimenzích. Není tu zvláštní čas pro Boha, pak pro rodinu, čas pro práci a pro zotavení. V tom všem je přítomen Bůh skrze Ducha Svátého a očekává, že ho přineseme našim bližním.

Kosma a Damián měli charisma uzdravování a osvobození, které tak dobře doplňovalo jejich službu. Jejich jedinou starostí bylo pracovat z lásky k Bohu. Proto odmítali zásadně každou odměnu s vědomím, že zdarma přijali a musí zdarma dávat. Byli už známi tím, že neměli peněz. Vypráví se ovšem, že Damián jednou přijal dar od ženy jménem Palladia, aby ji nepokořil. Kosma se proto tak rozhněval, že nechtěl být pohřben se svým bratrem. To nám ukazu-

je, jak těsný vztah existuje mezi bezplatností a láskou a silou uzdravovat. Tato bezplatnost neznamená jen nepřijímat žádnou mzdu – to není u nás lékařů a ošetřovatelů náš případ – tato bezplatnost také znamená, že nejsme při svém zacházení s nemocnými a trpícími bohatí sami ze sebe, bohatí na naše teorie a schopnosti, nýbrž jsme bohatí pouze chudobou samotného Krista, abychom tuto chudobu mohli sdílet. A z tohoto tajemného sdílení vyrůstají někdy obdivuhodné plody uzdravení a osvobození těla i duše. Kosma a Damián toto sdílení prožívali.

Jak můžeme tedy uplatnit tuto bezplatnost lásky, které nás naše tržní společnost jistě neučí? Odpovězme jako malá Bernardeta z Lurd: Stačí milovat. Lásku nepřijímáme pasivně. Nejsme povoláni, abychom tvář v tvář lidskému utrpení čekali se založenýma rukama, až Bůh něco udělá. Láska se ustavičně živí našimi iniciativami a pozvedá nás, když padáme. Láska se nejdříve rozhoduje pro milování. Zbytek spočívá v tom, zůstat v tomto rozhodnutí pevný..., i kdyby se hory nakláněly.

Pro Kosmu a Damiána jako pro všechny světce jsou záznaky, které konají a které se vysmívají vši lidské inteligenci, nikoliv znamením jejich lásky k Bohu. Tato láska se vyjadřuje spíše jejich rozhodností a jejich odvážnou touhou vydat svědectví o Kristu a nikoliv získat pro sebe slávu. Když vraceli slepým zrak, uzdravovali ochrnlulé, osvobozovali posedlé, pak platilo jen jedno: Ježíš. A čím více o něm vydávali svědectví, tím více On se staral o to, aby jejich svědectví potvrzoval. Těm, kteří milují, nemůže Ježíš nic odepřít.

Jejich pověst nejenže přitahovala velké masy lidí, nýbrž budila i pozornost pronásledovatelů. A to tím spíše, že jejich vliv byl tak velký, že mnoho lidí se odvracelo od model, aby následovali Krista. Tak by-

VÝVOJ, KTERÝ NEPOTĚŠÍ

Když bylo před deseti lety zavedeno v anglikánské církvi kněžské svěcení žen, mnoho duchovních se svými věřícími této církve přestoupilo do katolické církve. I dnes je kněžství žen málo rozšířené.

Změnu tohoto stavu určitě nelze očekávat ani nyní, když se dovídáme, že 52letý waleský arcibiskup Rowan Williams se stal arcibiskupem v Canterbury a tím i primasem anglikánské církve. Hlavou této církve je (podle řádu od dob Jindřicha VIII.) královna Alžběta II., která vyslovila tuto volbu a oznámila ji skrze kancelář premiéra Tonyho Blaira. Williams je nejen hlavou anglikánského církevního společenství, ale i čestným primasem celosvětové anglikánské církve, která má asi 70 milionů členů. Arcibiskup Walesu je nástupcem Geoga Caraye, který odešel loni v říjnu na odpočinek.

S nástupem Rowana Wiliamse jako hlavy anglikánské církve půjde ruku v ruce i další postup směrem v duchu doby. Sbližení, které si tolik přáli přední katoličtí představitelé, se tak odsouvá do vzdálené budoucnosti. Nový arcibiskup je nejen velkým zastáncem ženského kněžství, ale také církevních sňatků rozvedených (čímž se zavděčí následovníku trůnu princí Charlesovi). Požaduje také odloučení anglikánské církve od státu a je nakloněn zrovnoprávnění svazků homosexuálů. Rowan Williams je ženatý a má dvě děti. *Podle -sks-*

li jednou zatčeni kvůli údajnému čarodějnictví. Zcela jasně vysvětlili protiklad mezi čarodějnictvím a křesťanstvím. Ale Římané je nechtěli slyšet a vyzvali je, aby se zřekli své víry. To byla pro Kosmu a Damiána hodina, aby vydali svědectví až k mučednické smrti. Konečně měli příležitost dokázat Bohu svou lásku. Nejdříve byli vsazeni do ohnivé pece. Zůstali ale neporušeni, zatímco někteří, kteří se jen přiblížili, byli usmrceni. Pak se pokusili je kamenovat, ale kameny padaly zpět na ty, kteří je kamenovali. Tak se stalo i s šípy, které na ně zamířili. Stále nezranění žádali na svých mučitelích, aby si našli účinnější metodu. Konečně byli Kosma a Damián státi mečem. Bylo to v roce 287.

Jejich mučednictví, i když nesporně poněkud romantizované, zpečetilo svědectví lásky. Církev je brzy pozvedla za patrony lékařů a chirurgů. Ovšem – a to je důležité pro dnešní lékařská povolání – oni byli apoštoly života: toho života, který Bůh bez ustání rozdává a který stále znovu přijímáme nebo bychom ho měli přijímat. Každý, kdo je dnes Bohem povolán, aby vykonával pečovatelské povolání, ať už jeho činnost provázejí jakákoliv znamení, má vydávat svědectví života a připomínat lidem, že život nevlastní, nýbrž že jim byl svěřen někým zcela jiným. Kdo hájí život, nepochybně miluje Boha, i kdyby si toho nebyl vědom.

Člověk v pečovatelském povolání je služebníkem života. A život má opodstatnění sám v sobě, nikoliv v úvahách více či méně osleplé lidské inteligence.

Kéž přímluva svatých Kosmy a Damiána vyléčí od každé slepoty ty, kteří jsou odpovědní za lidské zdraví, aby život vždy přijímali tak, jak je darován Bohem, aby tak byl Bůh ve svých tvorech oslavován.

FeL 41/2001
přeložil -lš-

nám nejdříve jeví přímo absurdní. Hloubka těchto protikladů zazněla již na počátku Ježíšova působení, když oznámil v horském kázání ústavu svého království a prohlásil za blahoslavené a blažené přesně ty, kterými tento svět hluboce pohrdá. Tato absurdita pak vyvrcholila, když sám Boží Syn se nechal od svých padlých tvorů zabít tou nejpotupnější smrtí. Na smrt ho však k dovršení všeho vydali předáci národa, který si po celá tisíciletí vyvolil a připravoval na svůj příchod. ON však svou smrtí přemohl Smrt a tato kvintesence křesťanské víry absolutně přesahuje jakákoliv jiná náboženství a nemá v nich obdoby. Je pro ně dokonce nepřijatelná.

Jestliže si tedy dnes někdo globalizaci promítá do duchovní oblasti tak, že se pokouší najít nějaké společného jmenovatele všech možných náboženství a mýtů, tak aby se na tom všichni mohli shodnout, vydal se zcela opačným směrem, než kam nás vede Ježíšovo evangelium. Zařadit evangelium do roviny mýtů a legend není nic jiného než nejhrubší rouhání a pokračování vzpoury proti Bohu. Kdo by za „mýty a legendy“ položil svůj život?

Tyto zhoubné a nebezpečné výmysly moderního pokrokového osvícenství se rafinovaně zabydly přímo v teologických kruzích. Mezi těmi kteří by měli být zasvěcenými obhájci a hlasateli víry, jsou někteří, kteří ve skutečnosti *nevěří, protože bůh tohoto světa je zaslepl, takže nevidí jasně světlo evangelia o božské slávě Krista, Božího obrazu* (2Kor 4,4). Osvícensko-materialistický výklad Nového zákona se prostřednictvím výuky a médií plíživě šíří a podkopává samy základy víry a Církve. Pro nejednoho věřícího křesťana se dnes může stát velmi obtížné orientovat se ve změti polopravd a lží, které si vytvářejí své mimikry tím, že se mísí a zaplétají mezi zbytky

pravdy. Po zhoubných záplavách nám dělá velké potíže vyhnout se styku s jedy a infekcemi, které se vymkly kontrole. Podobně je tomu i v oblasti náboženských polopravd a deformujících výmyslů, a to tím spíše, že fundované soustavné náboženské vzdělávání bylo a zůstává namnoze Achilovou patou. Ta nejstarší generace má možná ještě v paměti jasné, stručné a výstižné definice starých dobrých katechismů. Ale co střední generace, která vyrůstala v době, kdy výuka náboženství byla silně omezená, někde se nekonala vůbec nebo nebyla navštěvována z těch či oněch důvodů? Můžeme vystačit s tzv. „katechismem“ před uzavřením církevního sňatku? A i když jsme náboženskou výuku ve škole absolvovali, kolik nám toho zůstalo v hlavě? Jak asi bychom dopadli, kdybychom si dodali odvahy a nechali se „vyzkoušet“ ze svých náboženských znalostí?

Solidní náboženské vědomosti potřebujeme především pro svůj každodenní život, ale také je potřebujeme pro vzdělávání svých dětí. Máme-li pak hlásat a hájit svého Boha a Spasitele lidem v našem okolí, a to je naše křesťanská povinnost, nevystačíme s nějakým tušením nebo citovými vzlety. Musíme být schopni pravdy naší katolické víry s pevným přesvědčením také zcela jasně a jednoznačně formulovat. K tomu napomáhají **dobré a pra-**

vovrné náboženské časopisy, které proto nemohou být jen líbivou a zábavnou četbou. Musí zařazovat i články, ke kterým je třeba se trochu „přinutit“, a to z lásky k pravdě a pravému poznání a z lásky k Bohu, kterého nám přibližují a vysvětlují to, co nám přišel zjevit k naší věčné spáse. Před televizor si můžeme sednout a říct: Bavte mě, nebo vás vypnu. Náboženská četba a vzdělávání je něco více než pouhá zábava.

Katolickou víru se od jiných odlišuje také tím, že ji není možno vyznávat jako něco individuálního či soukromého. Naše víra je vírou společenství Božího lidu, jímž je Církev, založená Ježíšem Kristem. Mimo toto společenství jsme nanejvýš uschlé ratolesti, které nemohou nést žádné ovoce. Katolická církev se ode všech jiných lidských společností, stran a organizací se svým původem, charakterem, podstatou a cílem diametrálně odlišuje. Snaha „reformovat“ ji tak, že jim bude otevírat napodobováním a přizpůsobováním znamená zbavit ji samotné

její podstaty a dělat z Boží instituce dílo lidské. Není naším posláním se světem splynout, ale obrátit ho a získat Pánu všechny národy za učedníky. Nejvíce k tomu přispívají ti, kteří žijí v duchu blahoslavenství tak důsledně, že je svět pokládá za bláznů. S obětí krvavých svědků víry je plně srovnatelná nekrvává oběť mučedníků lásky, kteří spojovali své duševní i tělesné utrpení s obětí svého Spasitele.

-red-

Klaus Berger a liberální protestantská exegeze

Zprávy Nového zákona nejsou žádné mýty

Teologie, která si dává klást jen takové otázky, na které rádo odpovídá, je jen obyčejnou hrou, která nemá žádnou relevanci. Křesťan, který nevyznává jasně svou víru, ale poddává se, přizpůsobuje a ohýbá pod tíží relativizujících tlaků, je ve skutečnosti jen panákem a terčem pro obveselení společnosti. Otázka, zda jsou příběhy v evangeliu pravdivé, nenachází v našem postkřesťanském období odpověď. Anebo ještě hůře, pokládá se zodpovězeno: „Samozřejmě, že nejsou, jde o legendy, pohádky, časově podmíněné a podbarvené, mytické, vymyšlené, vylhané, vykonstruované, převzaté z jiných náboženství, předvědecké...“

Stereotypní kladení otázek nikam nevede

Od teologie se žádné jiné odpovědi neočekávají, protože zpochybnování pravdy o biblických zprávách přichází právě od teologů. Známe ta hlásání, kde hlasatel nejdříve s emfází zpochybní všechno, čemu se dosud věřilo, případně čemu farnost, která před ním sedí, ještě stále věří, aby pak servíroval svou vlastní polívičku. Přimo euforicky se vyrojili po 2. vatikánském koncilu katoličtí exegeté a začali horlivě roznášet výsledky protestantské liberalistické exegeze. Starý katolický pocit méněcennosti se postaral o zbytek, a tak se začalo s pitváním, interpretováním a relativizováním svatých textů s ještě větší horlivostí, než jak to dělali protestanti.

Především se zbouřal vztah exegeze k základní vědecké pravdě. Nikdo nemohl být katolickým dogmatikem, kdo se nejdříve neblýskl několika exegetickými citáty, než přistoupil ke své vlastní věci. A samotní exegeté vystupovali s aureolou neomylnosti, která měla doložit nespornost a vědeckost jejich poznatků. Žádný církevní historik nepsal o bezpečně doložených událostech minulých staletí s takovou jistotou pravdivosti, s jakou exegeté zastávali své duchaplné a pokud možno zajímavé dohady.

A všechny tyto dohady důsledně respektovaly dogma deterministických kritiků náboženství 19. století, že žádný zázrak se nikdy nemohl stát. Ještě v 80. letech se vyučovalo, že Kristova předpověď zkázy Jeruzaléma Římany musela být sepsána až sedmdesát let po Kristu. A ostatně nikdo prý nepotřeboval zvláštní prorocké schopnosti, aby tuto katastrofu předpověděl čtyřicet let dopředu, když vezmeme v úvahu kvasící neklid v tehdejší Palestině a když bylo známo, jak Římané naložili s Kartágem. Na tak tenkém ledu se pohybovaly i jiné argumentace.

Tento vývoj je vlastně neuvěřitelný. Exegeze, základ moderní teologie, tedy nauky o Bohu, najednou předpokládá popření Boží moci. Z čistě logického hlediska je to vlastně suspendování teologie sebe samou a její převedení do oblasti kritiky náboženství. Z tohoto hlediska je to vlastně zázrak, že ještě tolik lidí vůbec studuje teologii. Ale psychologicky probíhá vývoj jinak. Mnoho katolických exegetů byli původně hluboce věřící lidé, kteří však později své vědecké úsilí vnitřně oddělili od víry. Mnoho kandidátů kněžství přitom přihlíželo, aniž by zaujalo postoj k základní otázce: „Jsou příběhy v Novém zákoně pravdivé?“ Obě odpovědi by totiž mohly vést do slepé

uličky. Kdo odpověděl ne, vystavoval se nebezpečí cynismu, který „hloupé prosté věřící“ ve farnosti, kteří stále ještě chodí do kostela a věří všemu možnému, buďto arogantně nebo povýšenecky poučuje a vytlouká jim jejich naivitu, anebo jimi mlčky pohrdá, myslí si své a v praktické pastoraci používá ony „metafory“, aby udělal lidi aspoň trochu lepšími. Druhá slepá ulička končí ve „fundamentalismu“, v původním protestantském smyslu slova. To znamená brát všechny texty doslovně, což nedělali ani církevní otcové, a teologii, která má co do činění také s lidským rozumem, prohlásit za ďáblovu dílo. Proto se většina snažila uniknout oběma těmto nebezpečím a hlásat křesťanskou pravdu tak nějak věčně. Ale síla k tomu nepřicházela z teologického studia.

A můžeme se odvážit vyslovit tézi, že krize křesťanství a církve v podstatě souvisí s tím, že otázka „Jsou příběhy Nového zákona pravdivé?“ není přesvědčivě zodpovězena. Události nové knihy Klause Bergera je to, že na tuto otázku odpovídá. Nikoliv zběžně, nýbrž fundovaně, nikoliv cynicky nebo fundamentalisticky, nýbrž vědecky a přesvědčivým způsobem, a navíc moudře a čerpá přitom z bohatých duchovních pramenů. A především v profesoru Bergerovi nám odpovídá jeden z vedoucích německých exegetů; spásný prostředek pro exegetickou krizi německé teologie přichází tedy ze samotné exegeze. To dělá tuto knihu tak poutavou.

Berger vytíná zlo u samého kořene a ukazuje tak suverénně, jak jsou vědecky již zcela překonané všechny základy protestantské tzv. liberální exegeze. To platí nejen pro přírodovědní aspekty, pro deterministický obraz světa devatenáctého století, nýbrž také pro teologické domněnky, jak doložil z hluboké znalosti Qumranských textů. Nejvýrazněji se to

projevilo u Rudolfa Bultmana a jeho protestantských a katolických nohsledů jako naprostá „ztráta dějin“, která zcela umlčela svědky událostí. Na příkladu katolického dogmatika Hasenhüttela ukazuje Berger, jak se výsledky protestantské liberální exegeze přijímají zcela slepě bez sebemenšího náznaku kritičnosti, jako by to bylo slovo Boží, tedy zcela jinak než výroky vlastní církve. Berger to nazývá „samobanalizace křesťanství“. S vědeckou přesvědčivostí vyvrací Berger všeobecně rozšířenou představu, jakoby evangelisté a jiní křesťanští spisovatelé suverénně komponovali své texty tak, jak to odpovídalo jejich „tendencím“. Normální občan něco takového nazývá falzifikací, a to i tehdy, když k tomu třeba vedou dobré důvody. V teologické řeči se tomu říká „redakce“.

Učedníci nebyli žádní spekulanti

Jistě, mezi starou protestantskou představou slovní inspirace na straně jedné a falšování na straně druhé existuje určitý prostor subjektivity biblického autora. Ta je však vzhledem k historické blízkosti a účinnosti Pánova slova v moderní exegezi obvykle značně přečeňována. Stejně tak chybně kalkulují moderní teologie s možností kolektivního narušení psychických fenoménů, především v případě tzv. „velikonočního zážitku“ a vytváření společenství. Tyto fenomény by však z psychiatrického hlediska byly možné pouze u masového shromáždění a současně ojedinělých a těžkých poruch osobnosti všech Ježíšových učedníků. Přinejmenším to by byl sám o sobě zázrak. Berger však oprávněně pokládá první křesťany za evidentně duševně zdravé osobnosti.

Domnívá se také, že netrpěli vyslovenými poruchami paměti a že život a skutky Ježíše Krista v nich zanechaly mno-

Duchu Svatý, dej nám sílu a odvahu pro dnešní dobu!

hoznačné účinky. Počítá např. s tím, že různá, ale podobná slova v jednotlivých evangeliích nejsou nutně výsledek „redakce“ jediného Ježíšova slova, ale spíše že sám Ježíš v průběhu své učiteléské činnosti je vyslovil vícekrát a přitom se odlišně vyjadřoval.

A pak se Berger vyrovnává s „posvátnými kravami“ exegete. Vědecky, s přísnou logikou a beze strachu z potřeby profesionální „solidarity“ je mu jasné, že při formulacích jako „výzkum je v tom zajedno“ hrozí tomu, kdo zastává jiný názor, stavovská „exkomunikace“. Jedná se o ubohost kritérií proti tzv. pravosti Ježíšových slov. Po důkladné argumentaci z vědeckého hlediska pokládá Berger za možné provést jediné „seznam důvodů pro spornost druhořadého významu“ u Ježíšových slov. A jestliže jde o historičnost jeho skutků, pak jde i o historičnost založení církve: Jestliže Ježíš povolal Dvanáct a ustanovil je jako pevný sbor, pak je tento jeho čin založením církve (co už je samo o sobě pro mnohé nesympatické), a to jako obnoveného Izraele (což může být nepřijemné ještě většímu počtu). Berger zcela odůvodněně trvá také na tom, že svátostí ustanovil sám Ježíš. Přivádí ad absurdum myšlenku, že Ježíšovy činy jsou pouze „redakcí“ z toho důvodu, aby navázaly na starozákonní texty. Demaskuje s fundovanou znalostí všechny pokusy relativizovat pravdivost novozákonních výroků a předpovědí a především odmítá s pádnými důvody tvrzení, že Ježíšovo zmrtychvstání není historická událost, kteréžto tvrzení mezitím převzali i vysoce vážení dogmatici. Předěl mezi historickým předvelikonočním Ježíšem a Kristem z vyznání víry, který ve svých důsledcích vede k odloučení Ježíše a Církve, pokládá za vumělkovaný a ryze ideologický. V takovém pojetí osvícených exegetů se víra změní v psychologický fenomén pouhé niternosti a služba Bohu na úko-

Ve Skutcích apoštolů čteme, jak Pavel na své třetí misijní cestě přichází do Efezu. Zde potkává několik Ježíšových učedníků a ptá se jich: „Přijali jste Ducha svatého?“ Oni mu odpověděli: „Ani nevíme, že je nějaký Duch Svatý.“

Kdyby dnes Pavel přišel do některých křesťanských obcí a položil jejím členům stejnou otázku, odpověděli by mu: „Samozřejmě, že jsme přijali Ducha Svatého, tenkrát při křtu a biřmování.“ A někteří by dokonce dotčeně poznamenali: „Co jsou to za otázky?“

Ale stal se opravdu Duch svatý v našem životě samozřejmostí, se kterou každý den počítáme? Je to ON, kdo určuje naše jednání, přijali jsme Ho za rozhodující postavu našeho života?

V řeči na rozloučenou, jak nám ji podává Janovo evangelium, se mimo jiné říká: *Duch Svatý, kterého Otec posle ve jménu mém, ten vás naučí všemu a připomene vám, co jsem vám řekl* (Jan 14,26). Ježíšův Duch tedy uvádí do veškeré pravdy, ON je náš Pomocník a Utěšitel (srov. Jan 16,13; 15,26). ON k nám promlouvá v proměnách času ústy Církve. Vždy, když Církev vydává svědectví o Ježíši Kristu a hlásí se k němu (a nikoliv k duchu času!), hovoří k nám skrze ni Duch Svatý.

To je pro mnoho našich současníků – jak sami říkají – nesnesitelné. Oni dávají

ny, při kterých se člověk jen prostě nějak dobře cítí.

V závěru své knihy se Berger úspěšně vypořádá s takovými vypjatými otázkami, jako jsou „tělo zmrtychvstalého“, „panenský porod“, „zázraky pro velké zástupy“, „Lazarovo zmrtychvstání“. V této souvis-

řednost nezávislosti a nezávaznosti a dávají svým prapůrům raději otáčet se ve větru doby – podle módy dne dnes tak a zítra jinak – jak jim to radí osvícená média. A nad každým, kdo má tu odvahu učinit z Ježíšova slova závaznou směrovku pro svůj život i smrt, se nepřestávají podívat a snaží ho nakonec zesměšnit a zlehčit.

My však jsme přijali v biřmování Ducha síly, o kterém zpíváme:

Nám, kteří jsme uvěřili v Krista, je Duch Svatý Utěšitelem, Pomocníkem a Vůdcem. On nám pomáhá překonávat naši vlastní bezmocnost a omezenost. Jak často došlo v Církvi k překvapením, kdy se událo něco zcela neobvyklého a neočekávaného. Křesťané pak hovoří o působení Ducha Svatého. Můžeme se ptát: Proč Církve se vlastně častěji neobrací na svého Utěšitele a Pomocníka?

Jistě je to jednodušší strčit hlavu do písku a uchýlit se do pasivity a říct: „To se mě netýká!“ Království Boží nemohou ubránit, tím méně získat zbabělci. Je třeba odvážně vystupovat na veřejnosti. Osvědčujeme odvahu a rozhodnost, když jde o věc Kristovu! Prokazujeme tím službu jemu i sobě. Buďme svědky své víry. Kéž nám k tomu dává dnes i v budoucnosti sílu Duch Boží, Duch Svatý!

Alfons Benning
-sk-

šlo. A tak se „učel“ tohoto Janova textu u exegetů zřejmě jeví v tom, že je ho třeba přeonačit. Neboť oni nenašli smysl, k čemu by se taková „nepřijemná událost“ mohla hodit. Bergerovi jde o to, jak říká, „vysvobodit biblickou kulturu, kterou jsme zavřeli do kobky mnoha našich úvozovek“.

Jeho vědecké renomé je naprosto nesporné, a proto si může dovolit být pohoršením pro všechny své kritiky. Žádný německý exegeta nepřivedl k habilitaci tolik mladých vědců jako on. Příznačnými znaky jeho stylu je přemýšlivost a argumentace. Zná různé stupně jistoty, některé otázky nechává otevřené. A jestliže tak hluboce v katolické církvi zakotvený katolický teolog učí také na evangelické fakultě a odvolává se tu na některé Lutherovy paličatosti a současně chválí Katechismus katolické církve a dokument Dominus Iesus, a přitom všem je stejně oblíben jak u evangelických tak katolických studentů, pak je to příklad dobré ekuumenické práce.

Berger jde však ve své nauce především k samým kořenům víry. Vidí a miluje svou teologii jako službu věřícím, a to i těm pohrdaným a prostým věřícím. Pro ně píše každý rok aspoň jednu knihu o otázkách, které lidé kladou křesťanům. Letos jsou to již tři knihy. Klaus Berger se stal pojmem jako kdysi Romano Guardini. Mezi katolickými rodinami v šedesátých letech kolovala otázka: „Četl jsi už nového Guardiniho?“ Dnes se v Německu ptají: „Četli jste už nového Bergera?“

Podle Die Tagespost
24. 8. 2002

Knihy, o které je zde řeč má název: *Sind die Berichte des Neuen Testaments wahr? Ein Weg zum Verstehen der Bibel. (Jsou zprávy Nového zákona pravdivé? Cesta k pochopení bible)*. Brožované, 176 stran, 19,95€. Gütersloher Verlaghaus, Gütersloh, 2002

Církevní společenství

Aby se uskutečnil nadpřirozený život, k tomu potřebuje jednotlivec také církevní společenství. Nadpřirozený život se uskutečňuje nejen vztahem mezi Bohem a posvěceným člověkem. Člověk je obraz Boha, v jehož trojjedinosti je základ všech forem společenství. Člověk tedy potřebuje nejen společenství s Bohem, svým Stvořitelem, ale také společenství s tvory sobě rovnými. K rozvoji svých schopností a k naplnění svých úkolů potřebuje soužití s druhými lidmi. Tyto přirozené podmínky se milostí neruší, nýbrž pozvedají a přetvářejí, takže dosažení a rozvinutí života milostí vyžaduje vyšší stupeň lidského společenství, a tím je Církev.

V tomto nadpřirozeném společenství, do kterého člověka začleňuje Duch Svátý, je možno rozlišit dva základní aspekty. Na jedné straně je Církev prostorem pro život milostí; na druhé straně je Církev spásným dílem Ježíše Krista, kterým se tento život z Boží vůle dále zakládá, zprostředkuje a vyživuje.

Ve skutečnosti jsou oba tyto aspekty neoddelitelné, protože každý, kdo má účast na Kristově životě milostí, je zapojen svým způsobem i do tohoto Kristova působení, které znamená sdílení života pro Církev i pro ty, kteří se teprve mají obrátit. Tato spoluúčast na životodárné spásné činnosti je ovšem odstupňovaná. Všimneme si toho, jak jsou do této spoluúčasti zapojeny všechny údy mystického Kristova Těla.

Církev jako mystické Kristovo tělo

Již když Bůh tvořil lidský rod, měl v plánu založit v Adamovi společenství posvěcených lidí. Adam byl první hlavou všech lidí, od které měli všichni lidé nejen pocházet, nýbrž také přejímat a dědit život milostí. To druhé se však neuskutečnilo, protože první hlava svým hříchem neposlušností připravila všechny lidi o dar milostí. Na místo padlého Adama nastoupil ze spásného Božího rozhodnutí Kristus jako nový Adam. Jako měli být v prvním Adamovi všichni lidé spojeni milostí do svatého Božího lidu, tak je nyní

na druhém, novém Adamovi zbudováno společenství milostí a je s ním v jednotě. V něm a skrze něho jako Hlavou je lidstvo opět spojeno s Bohem.

Výkupným dílem Kristovým byli vykoupeni nejen jednotliví lidé. On založil Církev jako společenství posvěcených. *On vydal sám sebe za nás, vykoupil nás z každé špatnosti a očistil nás, abychom byli jeho vlastním lidem, horlivým v konání dobrých skutků* (Tit 2,14; srov. Ef 2,25).

Církevní Otcové přirovnávají často vznik Církev ke stvoření Evy. První Eva byla utvořena ze žebra spícího Adama. Druhá Eva, Kristova Nevěsta, vyšla z rány Kristova boku, když usnul na kříži spánkem smrti.

Kristus roztrhal dlužní úpis, smířil lidi se svým Otcem, ale vztah mezi Kristem a vykoupěným člověkem nezůstal čistě vnitřní. Jak říká Tridentýský koncil, „vlévá Kristus ustavičně sílu ospravedlněným jako hlava údům a jako vinný kmen ratolestem révy“⁽¹⁾. Obraz vinného kmene a ratolestí požívá sám Pán (srov. Jan 15,5).

Již ve spisech Starého zákona se oznamuje, že přicházející Vykupitel bude Králem v království, které založí, a že nepovede lidi pouze jako jednotlivce. Izaiaš prorokuje: *Dítě se nám narodí, syn nám bude dán, vládu má na svém rameni a je nazván jménem podivuhodný rádce, mocný Bůh, věčný otec, kníže pokoje. Jeho vláda vzroste a pokoje nebude*

konce na Davidově trůně a v jeho království (Iz 9,5-6). A u Daniela čteme: *Viděl jsem v nočních vidění: hle přicházel s nebeskými oblaky jako Syn člověka. Došel až k Věkovitému, přivedli ho k němu. A byla mu dána panovnická moc, sláva a království, aby mu sloužili lidé a kmeny všech národů. Jeho panování je věčné, nepomijející je jeho vláda, jeho království nebude zničeno* (Dan 7,13-14).

Toto proroctví se naplnilo na Ježíši Kristu. Archanděl Gabriel řekl Marii: *„On bude veliký a bude nazván Synem Nejvyššího. Pán Bůh mu dá trůn jeho předka Davida, bude kralovat nad Jakubovým rodem navěky a jeho království nebude mít konce“* (Lk 1,32-33). A když Ježíš zahájil svůj veřejný život, kázal Jan Křtitel: *„Obráťte se, neboť se přiblížilo Boží království“* (Mt 3,2). Kristus sám prohlásil, že toto zaslíbení se jeho vystoupením naplnilo: *„Naplnil se čas a přiblížilo se Boží království; obraťte se a věřte evangelium!“* (Mk 1,15). Ježíš se prohlásil před Pilátem za Krále svého království, které není z tohoto světa. Ti, kteří Krista následují a patří k jeho království, nejsou proto z tohoto světa, i když jsou ve světě (srov. Jan 17,11).

Toto království se uskutečnilo a je přítomno v církevním společenství. Když Pavel mluví o církevním společenství, používá obraz těla. Nebeský Otec ustanovit Krista za Hlavu Církev: *„Všechno podřídil pod jeho nohy“. A jeho dal jako svrchovanou Hlavu Církví: ona je jeho tělem, plností toho, který naprosto všechno ovládá* (Ef 1,22-23). Říká, že Církev jako tělo má svou jednotu ve své Hlavě, kterou je Kristus: *Z něho celé tělo, tvořící pevnou jednotu, dostává přes jednotlivé klouby výživu* (Ef 14,16). Pavel mluví o spojení věřících s Kristem: *Jako tělo je jenom jedno, i když má mnoho údů, ale všechny údy těla, přesto, že je jich mnoho, tvoří dohromady jediné tělo, tak je tomu také u Krista* (1 Kor 12,12) *Vy však jste Kristovo tělo a každý z vás je jeden úd* (1 Kor

12,27). Tím je vyjádřeno tajemné spojení mezi Kristem a věřícími, kteří jsou označeni za Kristovo mystické tělo. Kristus sám dosvědčuje tuto jednotu své Církev, když říká Šavlovi, pronásledovateli křesťanů: *„Šavle, Šavle, proč mě pronásleduješ?“* (Sk 9,4). Začleněním do Církev se člověk stává současně Kristem, jak říká svatý Augustin: *„My jsme se stali nejen křesťany, nýbrž stali jsme se Kristem“*⁽²⁾.

Tím, jak Bůh přijal v Kristu lidskou přirozenost, spojil se se všemi lidmi způsobem, jakým není spojen s ostatním tvorstvem. Vykupuje však jednotlivého člověka nikoliv již tím, že se Boží Syn stal v Kristu člověkem, nýbrž teprve tehdy, když člověk svým osobním obrácením ke Kristu se současně stane podobným Kristu; a to v sobě zahrnuje, že Kristus se v něm stává tím, kdo má být vykoupěn: *„Kdyby se Kristus tisíckrát narodil v Betlémě, ale nenarodil se v tobě, jsi navěky ztracen“*, říká Angelus Silesius. Teprve tímto vtělením Boha v jednotlivém člověku dosahuje se vykoupění toho jedince.

To, co tělu dává život, je duše. Protože zdrojem milostí každého nadpřirozeného života je Duch Svátý, je tato třetí božská Osoba nazývána duší mystického Kristova těla. Duch Svátý řídí a provází milostí všechno spásné dění v údech mystického těla. On spojuje údy s tělem (srov. 1. Kor 12,13). Duch Svátý předává jednotlivým údům život především skrze Kristem ustanovené prostředky milostí, tj. svátosti. Ovšem působení Ducha Svatého se dostává k údům skrze Hlavu. Tak jako je sám Kristus naplněn Duchem Svatým, tak prýští Duch Svátý, který vychází z Krista a kterého Kristus sesílá, na všechny údy Církev a naplňuje je svatostí.

Znaky Církev

Boží království je v prvé řadě jistě něco neviditelného, vnitřního, duchovního. Nemůže však

zůstat zcela neviditelné. Protože zahrnuje celého člověka, tedy i jeho tělesnost, musí se zjevovat i tělesně v zevně vnímatelném společenství. Boží království mezi lidmi jako mystické tělo Kristovo na zemi je viditelné v katolické církvi. Ona je tímto Kristem založeným královstvím, ve kterém mají všichni křesťané život spojení jako jedna rodina, ona je pevný dům, který je postaven na pevném základě. V ní bylo dosaženo Boží vlády na zemi. Od založení Církve je zde v lidstvu a pro celé lidstvo jedna oblast, ve které je možno slyšet zjevení Boží hlas, kde se oznamuje Boží vůle a kde je možno získat sílu potřebnou k životu podle Božích přikázání.

Církev má více specifických vlastností. Ve vyznání víry stojí: „Věřím v jednu, svatou, katolickou a apoštolskou církev“.

Jednota Církve

Jednota Církve je jednotou ve víře. Spočívá v tom, že všechny údy Církve pevně vnitřně přijímají a vyznávají pravdy víry, které předkládá učitelský úřad Církve.

Kristus a apoštolé vidí v této jednotě podstatnou vlastnost Církve. Ve velekněžské modlitbě prosí Kristus Otce o jednotu apoštolů a věřících: „Prosím nejen za ně, ale také za ty, kdo pro jejich slovo uvěří ve mne: *at' všichni jsou jedno, jako ty Otče, ve mně a já v tobě*. *At' jsou v dokonale jednotě* (Jan 17,20n).

Jednota Církve je dále jednotou společenství, která spočívá jednak v podřízenosti údu Církve autoritě biskupů a papeže, jednak ve spojení údu navzájem k jednotě společenství skrze účast na stejných bohoslužbách a stejných prostředcích milosti.

Tuto jednotu víry narušuje hereze (blud), jednotu společenství narušuje schizma (rozkol).

Svatost Církve

Kristem založená Církev je svatá. Podle 1. vatikánské-

ho koncilu přísluší Církvi „vynikající svatost a nevyčerpatelná plodnost všech dober“⁽³⁾. Církev je svatá svým původem, svým cílem, svými členy a svými plody: Svatý je její Zakladatel, Ježíš Kristus; vnitřní životní princip Církve, Duch Svatý; svatý je cíl Církve: sláva Boží a posvěcení lidí; svaté jsou prostředky, jimiž Církev dosahuje svého cíle: Kristova nauka, bohoslužba, především oběť mše svaté, svátosti a liturgická modlitba, církevní zákony a instituce, dary a charismata, která působí Duch Svatý. Svatých je mnoho členů Církve především ve smyslu „obyčejné“ svatosti, tj. ve stavu posvěcující milosti, ale v žádné době nechybí ani takové údy, které se vyznačují heroickou, hrdinskou svatostí.

Katolicita Církve

Kristem založená Církev je katolická, tzn. všeobecná. Církev se nazývá katolická především vzhledem ke své prostorové všeobecnosti, tzn. svému roz-

šíření po celém světě. Přitom je nutno rozlišovat virtuální katolicitu, tzn. její určení k rozšíření po celém světě, od aktuální katolicity, tedy skutečného rozšíření po celé zemi. Ta první je dána od samého počátku, ke druhé je možno dospět teprve po dlouhém vývoji. K tomu není zapotřebí, aby Církev zahrnovala bez výjimky všechny národy. Postačí takové rozšíření po světě, že je z něho zřejmá její síla, její vznešenost, její schopnost rozšiřovat se a schopnost přesvědčování.

Již v mesiánských prorocích Starého zákona byla předpovězena katolicita jako vlastnost mesiánského království. Zatímco starozákonní Boží království se omezovalo na národ Izrael, budoucí mesiánské království se rozšíří na všechny národy země (srov. Gen 18,18; Ž 2,8; 71,8-11; Dan 2,34; Mal 1,11). Kristus dává svému království nejdříve a především vnitřní povahu universalismu,

když je zakládá jako duchovní, nadpřirozené, překračující hranice národů a kultur. Pán poslal apoštoly do celého světa (srov. Mt 28, 19-20; Mk 16,15), a ti se všemožně snažili, aby tuto virtuální všeobecnost Církve převedli na aktuální.

Ignác Antiošský (†110) je první, kdo použil pro Církev výraz „katolická“: „Kde je Kristus, tam je i katolická církev“⁽⁴⁾. Zpráva církve ve Smyrně o mučednictví sv. Polykarpa obsahuje tento termín již několikrát. Cyril Jeruzalémský vztahuje katolicitu Církve nejen na její prostorové rozšíření, ale i na všeobecnost učení, které zprostředkuje, na určení přivést celé lidstvo k pravé úctě k Bohu, jejíž je zárukou, a na všeobecnost ctností, které vlastní.⁽⁵⁾

Plnost nadpřirozeného života jako účast na spásném úřadě Kristově

Jako Kristus na jedné straně božský život v jeho plnosti uskuetečňuje (srov. Kol 2,9) a na druhé straně je také prostředníkem tohoto života lidem: *Přišel jsem, aby měli život a měli ho v hojnosti* (Jan 10,10), tak jsou oba tyto momenty přítomny také v Církvi, protože ona je mystickým způsobem sám Kristus.

Jakožto Prostředník božského života skrze založení Božího království mezi lidmi osvědčil se Kristus slovem i skutkem jako Král, Učitel a Kněz, proto také jeho Církev má odpovídající plné moci k plnění tohoto poslání. Výkonem těchto jejich plných mocí pokračuje dále dílo spásy Vykupitele. Konkrétně to znamená, že každý člen církve, každý pokřtěný má účast na královském a kněžském poslání Církve a na jejím úkolu hlásat evangelium.

Prorok Izaiáš nazývá příslušníky budoucího Božího království kněžími (srov. Iz 61,6) *Vý jste však vyvolené pokolení, královské kněžstvo, svatý lid* (1 Pt 2,9). Kniha Zjevení svatého Jana mluví o Kristově království jako o království kněží: *Udělal*

z nás královský národ a kněze Boha, svého Otce (Zj 1,6; srov. 5,10).

Také svatý Pavel poukazuje na kněžství věřících, když je označuje za chrám. Chrám je místo bohopocty. V chrámě Starého zákona se přinášely oběti a konaly modlitby, a to skrze zplnomocněné kněze: Křesťané tvoří živý Boží chrám (srov. 1 Kor 3,16-17; Řim 5,1). Církev je kněžské společenství, které se modlí a přinášá oběti. Její členy zabudoval Kristus jako živé kameny *pro duchovní chrám*, jako *svaté kněžstvo, které přinášá oběti* (1 Pt 2,5).

K tomu dva hlasy církevních Otců. Ireneus Lyonský píše: „Všichni spravedliví mají kněžskou hodnost.“⁽⁶⁾ a Origenes káže: „Nevíš, že i tobě, tzn. celé Boží Církvě a celému lidu věřících bylo propůjčeno kněžství?“⁽⁷⁾

Od této víry prvních křesťanů je možno snadno vybudovat most k mladší době. Tak píše Pius XI.: „Na tajemném kněžství a jeho úkolech přinášet dosti učinění a oběti mají podíl nejen ti, jimž si posloužil náš Velekněz Ježíš Kristus, aby přinášeli (...) neposkvrněnou oběť, ale celý Boží lid, který Kníže apoštolů právem nazývá vyvolený rod a královské kněžstvo“ (2 Pt 2,9). Proto musí všichni křesťané přinášet za sebe a za celý lidský rod na usmíření hříchů dary a oběti“ (*Miserentissimus Redemptor*).

Údy mystického Kristova těla mají také účast na Kristově královském úřadě. Neboť příslušníky Kristova království učinil Vykupitel pro Boha králi (srov. Zj 5,10). Věřící mají tím, že uplatňují víru ve svém vlastním životě, přispívat k tomu, aby se Kristův zákon prosadil v prostředí jejich působnosti (srov. 1Jan 5,4). Kristova nauka a život podle jeho přikázání se nemají omezit na neděli nebo na domov a církev, na soukromou oblast. Kristus má vládnout všude. Celý svět, všechny státy, společnosti a kultury ma-

Uzdravení životního příběhu

Můj Bože, bolest a utrpení patří k mému životu. Zanechal v něm svou stopu. Předkládám ti své krize a bolestné události svého života. Osvobod' mě od každé zatrpklosti, ode vsí rezignace a negativních životních postojů, které z toho vznikají, i od každé vzpoury proti tobě.

Nauč mě správným způsobem oplakávat ty, které jsem ztratil. Obrať můj pohled ke Kříži svého Syna, abych pocítil jeho blízkost a mohl přijmout svůj vlastní kříž.

Chci nyní říct ,ano' k celému svému životu se všemi jeho šťastnými i bolestivými hodinami.

W. Schäffer: Obnovit víru

ji být převedeny do panství Božího království.

S úkolem šířit Kristovu vládu je spojen i úkol hlásat Krista. *Vy jste lid patřící Bohu, abyste rozhlašovali, jak veliké věci vykonal ten, který vás povolal ze tmy ke svému podivuhodnému světlu* (1 Pt 2,9). Kristově vládě se účinně připravuje cesta právě skrze svědectví a hlásání Krista. Věřící mají být stále připraveni obhájit se před každým, kdo se vás ptá po důvodech vaší naděje (1 Pt 3,15). Úkol vyznávat veřejně víru se věřícím ukládá především ve svátosti biřmování. „Tak jako pokřtěný přijímá duchovní moc, aby přijímáním jiných svátostí vyznával víru, tak přijímá biřmovaný moc vyznávat veřejně víru v Krista slovy, a to mocí úředního pověření“⁽⁸⁾.

Církev – společenství svatých

Ti, kteří byli milostí posvěceni, tvoří spolu společenství nadpřirozeného života, společenství svatých (zde není řeč o svatosti ve smyslu svatořečení papežem). V tomto společenství existuje ustavičná vzájemná výměna síly a milosti. Všechno, čeho jednotlivec dosáhne v úsilí o dosažení nadpřirozeného cíle, je

současně společným pokladem Církvě a může proto prospívat jiným členům. *Teď sice pro vás trpím, ale raduji se z toho, protože tím na svém těle doplňuji to, co zbývá vytrpět do plné míry Kristových útrap; má z toho prospěch jeho tělo, tj. Církev* (Kol 1,24)

Tato vzájemná propojenost údů jako společenství svatých není pouze nějakým ornamentem na mystickém těle Kristově, nýbrž sahá až do hlubin božských plánů spásy: „Je to opravdu až děs vyvolávající mystérium, o kterém nikdo nemůže dostatečně rozejímat: že totiž spásá mnohých závisí od modliteb a dobrovolného pokání údů tajemného těla Ježíše Krista, které na sebe k tomuto cíli přijímají, a od spolupůsobení, jaké pastýři a věřící, a zvláště otcové a matky rodin, mají prokazovat našemu božskému Spasiteli“⁽⁹⁾.

Velice důležitou úlohou věřících je tedy navzájem se za sebe modlit, ale také na sebe působit, protože dobré skutky pomáhají spolubratřím svou záslužnou a usmiřující hodnotou. Zvláště pak mohou dobré skutky dosáhnout Boží milosti a pomoci, kterou hříšníci potřebují k obrácení.

Společenství svatých se nekládá pouze z křesťanů na zemi v tzv. bojující církvi. Patří k ní blažení v nebi, tedy triumfující církev, a duše v očistci, tedy trpící církev. Proto i mezi těmito oblastmi církve existuje výměna nadpřirozených životních dober.

Věřící na zemi uctívají svaté v nebi a vyprošují si jejich přimluvu, kterou tito rádi poskytují, jak jim to Boží Prozřetelnost umožňuje.

Duše v očistci rovněž uctívají svaté v nebi a vyzývají je. Svátí na oplátku milují trpící duše a prosí za ně u Boha.

Také údy bojující církve se mají modlit za duše v očistci. Že věřící na zemi mohou pomáhat zemřelým v jejich očišťování, dokládá již Starý zákon (srov. 2 Mak 12,45). A konečně i trpící církev prosí za církev bojující. Zvláštním ovocem tohoto proudění dober uvnitř společenství jsou odpustky.

„Společenství svatých – jak veselé a blažené světlo nad ním spočívá. Ono je skrytý poklad, tajná radost katolíků (...) Katolík není nikdy sám. Vždy je s ním Kristus, Hlava, a s touto Hlavou i svaté údy jeho těla v nebi i na zemi. Proudí neviditelného, tajemného života proudí katolickým společenstvím jako oplodňující a obnovující síla, žehnající láska, věčně zářící mláďa.“⁽¹⁰⁾

Z Vobiscum 2/02 přeložil -lš-

Poznámky:

¹ Odd. VI. kap. 16

² In Johannis Evangelium Tractatus 21, 8: CCL 36, 216

³ Dei Filius Kap. 3

⁴ Dopis do Smyrny 8,2

⁵ Katecheze katechumenů odd. 23

⁶ Proti bludařům 4,8

⁷ Homílie 9, Patrologia Graeca 12, 508n

⁸ Tomáš Akvinský: Summa Theologiae III, qu 72 ar 5,2

⁹ Pius XII: Mystici Corporis, 44

¹⁰ Karl Adam: Das Wesen des Katholicismus, Olten 1944, s. 179-180

Život lásky v duši

Prinášíme další výňatky z brožury mexické mystičky Conchity Armidy Život lásky, ve kterých nás služebnice Boží učí, jak se cvičit v lásce k Ježíši Kristu.

Když přijde nevhod nějaká osoba, aby mě obtěžovala, usměji se a řeknu svému Ježíši: Budu zdvořilá, protože Tě miluji.

Když pohrdání a nevděčnost zraní nejjemnější záhyby mé duše, řeknu své Lásce: Bože mé duše, všechno pro Tebe, protože Tě miluji, proto ať jim odpustí Tvoje dobrota.

Když mě trápí vzpomínky, když pocítuji, jak mi schází drahé osoby, které zemřely, řeknu Mu: Pane, Ty jsi můj otec, má matka, můj bratr, můj přítel, můj nebeský manžel, mé všechno! *Jak velice Tě miluji!*

Když přijdou ledové větry vyprahlosti a opuštěnosti, jakoby chtěly sežehnout mou ubohou duši, mezi tisíci trápeními Mu říkám: Ano, Ježíši, zasluhuji, abys mě opustil, proto Tě navždy miluji.

V mých bojích a hořkostech..., v bouřích srdce, při ztrátě odvahy v mé duši a v uragánech, které mě chtějí uchvátit, chápu se ze všech sil a objímám zatemnělou víru..., suchý, vyprahlý a tvrdý kříž a říkám mému Milovanému: Tu i tam, nahoře i dole, v útěše i v opuštěnosti, můj úchvatný Ježíši, vždy Tě miluji!

Při smrti těch, které miluji, jsem vždy říkala a budu Ti říkat, moje dobro, moje nebe, že Ty jsi vzkříšení a život, „Staň se tvá vůle“, kterou *tolik miluji*.

V úzkostných pochybnostech..., když cítím, že můj duch se topí..., v temnotě duše: „Zachraň mě, Ježíši, protože Tě miluji!“ jsem volala tisíckrát. Ne tak, jak já chci, ale jak Ty...; nikoliv má vůle, ale Tvá; proto pohleď na mě, do Tvých rukou poroučím svého ducha!...

Když se utápím v tíži svých povinností a tisícerych zaměstnání... když mnou zmítají vášně; když sebeláska a vznětlivost chtějí ve mně triumfovat; když

mě všichni opouštějí, poklekám před svatostánkem jako zraněné zvíře, dám vytéci všemu jedu, zlé krvi; řeknu, že se dám vyléčit mým Lékařem, ohmatám své nitro, připomenu to, co je bolestivé..., vytknu si své nevděčnosti..., budu bojovat proti sobě a žádat pokorně Ježíše, tohoto Ježíše mé duše, o sílu a o vítězství, ale všechno jen proto, že *Ho miluji*.

Když proti mně vystoupí Satan s tisícerym pokušením proti mé lásce k mému Ježíši, ze všech svých sil opakují: Můj Ježíši, miluji Tě, miluji Tě; a jestliže můj nepřítel doráží ještě více, ještě více a ještě více Ho miluji, dokud mě nenechá na pokoji.

V krutých očišťováních, když duše prožívá soužení, když se hrdlo dusí a zdá se, že samo peklo chce pohltit duši, Ježíši, sladký Ježíši, milý Ježíši, božský a ctěný Ježíši, Ty víš, jak Tě právě miluji!

Při každém pokoření obracím k nebi svůj zrak, který Ti chce říct: Miluji Tě!

Když poslouchám proti své vůli, i tehdy se dívám na Tebe celou svou duši a říkám Ti: Miluji Tě!

Jestliže se umrtvuji, je to *proto, že Tě miluji*.

Jestliže se přemáhám při tisícerych příležitostech, je to proto, jen proto, že Tě miluji, Lásko všech lásek!

„PŘEKVAPUJÍCÍ GESTO VATIKÁNU“

Tak zní titululek chorvatského listu *Vecernji List*, na titulní stránce, která přináší také fotografii františkána P. Jozo Zovka, někdejšího duchovního správce Medjugorje. V článku se píše, že již v roce 1992 poslal Jan Pavel II. P. Zovkovi dopis, ve kterém stojí: „Jsem s Vámi, chraňte Medjugorje! Chraňte poselství naší Paní!“ V listu je také fotografie, jak P. Zovko čte tento papežův list, který mu předali polští poutníci v kostele v Siroki Brieg. V dopise stojí: „Uděluji z celého srdce své apoštolské pozhennání P. Josefu Zovkovi a vyprošuji mu nové vylití milostí a nebeských darů a stálou ochranu blahoslavené Panny Marie.“

Spolupracovnice papeže Kristina Gregorczykova, která byla přítomna při předání tohoto dopisu, řekla františkánskému knězi: „Náš Polák je za každé slovo a všechno, co jste pro nás vykonal, velice vděčný.“ – P. Zovko listu sdělil: „Až dosud jsem dostal stovky dáreků a mnoho děkovných dopisů, ale žádný se nedá srovnat s tímto. Je to radostné překvapení.“

Paní Gregorczykova pracuje ve Vatikánu jako spolupracovnice Svatého otce. Sdělila, že dopis byl napsán ihned po návratu z polské cesty. Vyprávěla, že dopis podepsal papež při snídani, na které byla s ním a spolu s dalšími osobami. V ústním poselství, které pak předala P. Zovkovi, hovoří papež o tom, že je velice vděčný P. Zovkovi za apoštolát v Medjugorje a za všechno, co nyní koná. Říká také, že je šťastný,

Obrázek
Medjugorje.... (mám)

že může dát františkánskému knězi znamení své podpory. Během snídani kladl Svatý otec mnoho otázek o Medjugorje a vyslechl svědectví polských poutníků, kteří tam vykonali pouť.

Podle Kath_net 2. září 2002

Zasvěcení matky rodiny nejsvětější Panně Marii

Nebeská Matko, Panno Maria!

Se vši něžností a láskou jsem si Tě zvolila dnes za Královnu, Pani a Matku tohoto domu a všeho, co obsahuje: děti i věci.

Vezmi klíče, které Ti svěřuji jako Pani a dopřej mi tu radost být Tvou otrokyní a dcerou, která Tě tolik miluje a netouží po ničem jiném než být Tvou a poslouchat Tě celou svou duší.

Dopřej mi milost, svatá Panno, abych nepodnikla žádnou činnost, aniž bych se s Tebou poradila; abych jednala při každé příležitosti tak, jak bys jednala Ty, s onou dokonalostí úmyslu a záměru, aby všechno směřovalo k nadpřirozenému životě lásky více nebeské než pozemské. Tak Ti chci zasvětit všechno své konání.

Chci být vždy na druhém místě, moje Matko, abys Ty byla první ve mně a ve všem, co mě obklopuje.

Od nynějšku až do své smrti chci žít pod Tvým pláštěm, moje sladká Matko, a nebudu sama ani osiřelá, ale pod Tvým vedením a Tvým pohledem a budu se zcela obětovat ke Tvé cti.

Miluji Tě! Přičiním se, abych Tě milovala ze všech sil a celým svým životem. Nad všechny dveře dám Tvůj přesvatý obraz, abys žehnala, zaháněla nepřitele a nedovolila žádné reptání ani urážku Boha. Protkej celou atmosféru čistotou, Neposkvrněná Panno, aby se zde nevedchovalo nic jiného než čistota, nevinnost, láska a přijmi již předem, Maria, všechny radosti i strasti, které nás čekají pod touto střechou.

Moje požehnaná a milovaná Královno!

Kéž se ztratím se všemi svými chybami a kéž se ve mně zjevuješ Ty a řídíš můj dům svou sladkostí, svou láskou, svým odříkáním, svou trpělivostí a všemi svými ctnostmi, abych všechno dělala z lásky.

Ó má Královno, jsme tvoji sluhové!

Ó má Pani, jsme Tvoji otroci!

Ó má Matko, má milovaná Matko, jsme tvoje děti! Amen.

ITÁLIE

Rukavice svatého otce Pia byla poprvé vystavena v jednom italském vězení. 9. září měli vězni v sicilském městě Catania příležitost vidět rukavice stigmatizovaného kapucína ze San Giovanni Rotondo. Stalo se tak z podnětu vězeňského kaplana. Osobní předměty světce jsou od června často vystavovány v italských kostelech.

USA

Mnoho katolických kněží v USA, kteří byli obviněni se sexuálního zneužívání, podalo soudní žalobu pro veřejnou pomluvu. Prezident Národního sdružení kněží Robert Silva řekl tisku, že mnoho kněží se cítí neoprávněně napadeno a nehodlají to dále mlčky snášet. Sdružení zahrnuje asi polovinu kněží v USA.

Podle Kath-net

Obrázek

Co je to milosrdenství?

Z poslední „polské cesty“ Jana Pavla II. zaznělo do celého světa slovo, které v současném slovníku nezaujímá příliš čestné postavení. Monsignor Bruno Forte, prezident teologické fakulty jižní Itálie a člen Mezinárodní teologické komise odpovídá v této souvislosti na otázky Radia Vatikán.

Co to znamená „milosrdenství“?

BRUNO FORTE: Jsou dva základní významy toho pojmu. První je ten, který tkví v řeckém slově „Eleos“, tedy soucit s utrpením druhých, bdělé srdce pro nouzi bližního. Ale vedle toho existuje i jiný smysl, který souvisí s hebrejským slovem „Rahajmin“, což znamená něco jako Boží mateřskou lásku.

A čím je toto „milosrdenství“?

BRUNO FORTE: Svatý Bernard řekl, že Bůh nás nemiluje proto, že jsme dobří a krásní, ale my se stáváme dobří a krásní, protože ON nás miluje, a tato jeho láska vychází z jeho lůna, tato mateřská láska je nám od Boha přiznána „à fonds perdu“, jako doživotní renta.

V obou významech je jeden základ, který dává lidskému srdci naději, to znamená, že Bůh je připraven tě znovu přijmout, aby s tebou znovu začal, ať už je tvůj příběh, tvoje minulost jakákoliv, ať jsi prožil jakékoliv odloučení a dopustil se jakékoliv nevěrnosti.

Konec minulého tisíciletí byl poznamenán velkými tragédiemi a také hlubokými kořeny zla: myslím, že papež na počátku nového tisíciletí chce znovu

přijmout evangelium „milosrdenství“, tedy evangelium Boha, který je ochoten znovu přijmout člověka, ať se ocitl v jakékoliv situaci. Bůh, který je s námi připraven na nový začátek.

Jak můžeme věřit na milosrdenství tváří v tvář zlu, které vidíme ve světě?

BRUNO FORTE: Věra je vždy výzva. Je jí pro člověka všech dob a je výzvou i pro dnešního člověka, aby věřil v to bláznovství, které je bláznovstvím Boží lásky a „milosrdenství“. Ale v tomto směru si nemyslím, že by se papež bál vyzvat člověka, protože ví, že to je jediná výzva, kterou se vyplatí jak položit, tak přijmout.

Co musí člověk udělat, aby pronikl do tohoto tajemství Božího „milosrdenství“?

BRUNO FORTE: Musí se vzdát. Cesta, jak zažít Boží „milosrdenství“, je pokora. Je to důvěra, sebeodevzdání, co naší pýchu stojí snad nejvíce, pýchu dospělého rozumu modernosti, ale právě to je jediná brána, která vede do tajemství Božího milosrdenství. S Bohem se jedine ziskává, nikdy neztrácí.

Pramen?

Pravá láska přijímá život

Z kázání biskupa Künga v dómě sv. Štěpána ve Vídni na závěr akce „Na kolech pro život“

Bylo to nejostřejší odsouzení a odmítnutí, jaké Petr zažil od Ježíše, když se pokoušel vmluvit mu kříž. Pro Ježíše má právě kříž svůj ústřední význam. Učedníci to dlouho nemohli pochopit. Ovšem většina lidí pociťuje ve svém nitru jakýsi druh odporu proti všemu, co nám připadá obtížné, bolestné, co znamená utrpení a kříž.

Tento strach stojí v pozadí mnoha problémů v souvislosti s aktuálními otázkami ochrany života. Je tu strach z utrpení, proto se volá po eutanázii. Panuje názor, že není možno chtít po rodičích, aby přijali postižené dítě, že je lepší takové dítě ušetřit bolestiplného života, a tak pokud se během těhotenství prokáže jistota nebo i podezření, že dítě bude postižené, nabádají lékaři k potratu.

Odpor k námaze a k osobnímu sebeomezení je pravděpodobně také nejčastějším důvodem, proč mnoho párů má málo dětí a proč je utrácení, když nečekané přijdou. V brožuře, kterou vydalo rakouské ministerstvo sociálních věcí, se o těhotenství mluví výlučně jako o něčem, co vyvolává hrůzu. Ve skutečnosti tragické je to, že životní plány mladých lidí se staví na hlavu kvůli neuváženému chování nebo kvůli svedení, a děti se chápou jen jako nežádoucí důsledek selhání ochranných prostředků. Ale copak tyto děti za to mohou?

Chtěli bychom, aby všechno bylo krásné, abychom si mohli užívat. To je ovšem možné, pokud to odpovídá Božím přikázáním a není to v rozporu s tím, co nás Ježíš učí a co sám se svými učedníky žil: měli jistě pro sebe mnoho krásných a klidných hodin. Bolest, utrpení a smrt na kříži jsou samy o sobě něco negativního, ale Ježíš nám ukazuje, že právě ony jsou zkušeb-

ním kamenem lásky a mohou tedy být něčím pozitivním, někdy dokonce něčím velice cenným. Ježíš řekl jednou svým učedníkům: *Nikdo nemá větší lásku než ten, kdo dá svůj život za své přátele.* Láska člověka, který toho druhého miluje jen tehdy a jen potud, pokud to jemu samému přináší potěšení a nevyžaduje žádné oběti, za mnoho nestojí. Snad to vůbec ani žádná láska není.

Pravá láska přijímá život: svůj i život těch druhých, i tehdy, když v některých hodinách a obdobích je život těžký anebo když životní doprovod a pomoc životu druhého vyžaduje oběti. Pravá láska zná cenu vlastního života i života bližních. Je to dar, který nám dopřává Bůh a se kterým nemůžeme libovolně nakládat. Život je to nejdrahocennější, co vůbec máme, protože nás uschopňuje pro život věčný a uschopňuje nás, abychom mohli prožívat zkušenost nekonečné Boží lásky.

Láska je také klíč, jak nejlépe překonat životní nouzi. Jediná správná odpověď na největší životní svízele jako je nemoc a smrt, je náklonnost, láskyplná péče, ulehčování v bolesti podle možnosti a zprostředkování lidské i božské útechy. Křesťané to vždy chápali jako důležitou životní povinnost stát u těch, kteří trpí a umírají. Hnutí hospiců, které se snaží zastoupit tam, kde schází doprovázejí-

Obrázek

cí rodina, je správnou odpovědí na nouzi nemocných a umírajících v naší době.

Pravá láska přijímá také postižené dítě. Je velice smutné, že se v nemocnicích a v celém zdravotním systému šíří mentalita nedát žádnou šanci postiženým dětem, které se ještě nenarodily a které prenatalní diagnostika odhalila. Ženy jsou vystavovány tlaku, aby podstoupily potrat. Každému manželskému páru, který odolá a řekne k postiženému dítěti své „ano“, jsme povinni uznáním a účastí. Musíme ovšem být také připraveni k co neúčinnější pomoci. Vyplatí se to. Postižené dítě je často pravým pokladem pro rodinu. Společnost, která likviduje postižené, nemocné a umírající, je nelidská, nehumánní!

Pravá láska říká radostně „ano“ i k většímu počtu dětí. Nyní už se už zcela projevuje to, co bylo předpovězeno před mnoha lety: „Sedivění“ a vymírání Evropy a stejně tak i rozvo-

jových zemí v důsledku brutální kontroly porodnosti vede k velkým problémům. Děti potřebují sourozence a mladí lidé by měli myslet na to, že Bůh jim daroval velké srdce, které je stvořeno k lásce v rodině s mnoha dětmi. Společnost a také církev potřebují veselé tváře, které potkáváme, když láska je velkodušná.

A ještě něco: Kristův kříž je znamením smíření. Kristus svou obětí na kříži smířil nebe a zemi. Jeho krev byla prolita na odpuštění hříchů. Jako křesťané nikoho nevyklučujeme. Budeme sice vždy – z lásky k lidem – ukazovat, co odpovídá Božím přikázáním a co ne, co je mravné a co je zavrhnutíhodné, ale rovněž z lásky budeme pamatovat na to, že Kristus nás vykoupil, že Bůh nám odpustí každou vinu, které opravdu a upřímně litujeme. V tom spočívá dnes jeden důležitý úkol, být nápomocni těm, kteří porušili Boží přikázání, aby znovu získali Boží mír, novou odvahu k životu a sílu k činu.

Vy, mladí lidé, jste absolvovali o letošním létě velkou cestu na kolech, abyste na mnoha místech podali svědectví, že lidský život je třeba mít v úctě od jeho početí až do přirozené smrti. Ukázali jste tak, že se nevyhýbáte Kristovu kříži. Kéž Bůh žehná vašemu úsilí a provází vás na vaší životní cestě.

Podle Kat-net

„NA KOLECH PRO ŽIVOT“

Několik desítek mladých lidí z organizace: *Mladí pro život z Rakouska i sousedních zemí uspořádalo cyklistickou túru okolo Rakouska, která v soboru 31. srpna vrcholila ve Vídni. V centru města se pořádala showdown. Dopoledne se konalo modlitební shromáždění před největší rakouskou potratovou klinikou. Na protestu svolávané internetem, rakouským tiskem a „Zelenými“ přišlo sotva 25 osob a svým křikem a drzostí a agresivitou vyvolali jen nelibost všech přítomných. Závěrečné akce a bohoslužby se účastnili tři rakouští biskupové.*

Skutečná tvář otce Pia (38)

Nikoliv, Padre Pio nemá ze svých darů jako divotvůrce prázdný prospěch, a buď jak buď, lékaři by mu to neměli mít za zlé.

Když prohlížíme svědectví, která shromáždil Alberto del Fante, zaráží nás fakt, že soustavně posílá nemocné právě k lékařům. Jeho zdravý selský rozum uznává především hierarchii hodnot. Nejdříve je třeba umožnit, aby působily přirozené prostředky a teprve potom je třeba se odevzdat Boží vůli.

Již v roce 1916 čteme v jednom jeho dopisu: „Pán nás žádá, abychom se co nepřísneji řídili pokyny lékařů ve všem, co se týče klimatu. Dělej tak, a jistě se nechybíš. Ostatně i Písmo svaté říká, že lékaře je třeba ctít z lásky k Bohu.“ Stává se, že se mu připisují zázraky tam, kde působila medicína. Vezměme např. Graziellu, dívku slepou od narození, které Padre Pio řekl:

„Dej se operovat.“

Po operaci nabyla zrak. Zá- zrak otce Pia? Spíše bychom dali přednost prosté pravdě: modlitba provázela pohyby skalpelu a operace se zdařila. Který z věřících chirurgů by pohrdl v takové chvíli modlitbou svěťce? „Človče, přičiň se a Pán Bůh ti pomůže,“ praví přísloví. Kvietismus není Piovi vlastní.

Kolikrát se na něho obraceli v podobných případech! Jedinou záchranou nemocného je operace, ale ta je obtížná a lékaři nedávají příliš naděje. Co si počít? Odpověď zní vždy stejně: „Podrobt se operaci. Budu se modlit.“

Jsou případy, kdy doporučuje prostě odložit operaci o „tolik času, kolik je třeba na modlitbu“. Bůh, který stvořil čas, sám ho přizpůsobí, a odklad se nejednou ukázal blahodárný jak z pohledu přirozenosti, tak Prozřetelnosti.

Není tedy divu, že Padre Pio měl tolik milých a srdeč-

ných přátel právě v prostředí lékařů.

Jen jednou, ve zcela zvláštním případě, v rozhovoru s neočekávaně uzdravenou ženou diktovala mu jeho upřímná povaha, které nechyběl vzdor, tuto radu: „Jenom se nepřiznávej doktorovi, ten by ještě mohl vyvolat recidivu“.

V jednom ohledu je Padre Pio neoblomný: když se totiž jedná o život nenarozených nebo o možnost otěhotnět. Jeho nejkrásnější zázraky slouží životu. Připomeňme si vzrušující příběh Giovanniny a také paní Abreschovou, které kategoricky zakázal podstoupit operaci slovy: „Niente ferri“ (Nechodit pod nůž).

Který z věřících lékařů by mu mohl vyčítat, jestliže připomíná, že je tu někdo Větší, než lékaři? Nevěřící se zase mohou snadno přesvědčit na vlastní oči, jako nevěřící apoštol Tomáš, když si ověří „znamení“. Tam, kde končí kompetence medicíny, Padre Pio soudí, že je možno si vyprositi jedině působení Nebes. Nejčastěji teprve tehdy se obrací s prosbou o uzdravení a získává udivující výsledky. Alberto del Fante shromáždil ve své knize čtyřicet sedm případů zvláště vybraných jako zázračná uzdravení pacientů a potvrzených lékařskými svědectvími, která mají často ne právě zdvořilý tón. Tato „ověřovací kancelář“, improvizované dílo jednoho člověka s horoucím srdcem, stane se nesporně v budoucnosti závažným přínosem pro historii otce Pia.

Přiložená osvědčení jsou o to cennější, že většina podepsaných osob ještě žije, je tedy nadmíru snadné najít jejich jména a adresy a ověřit si autentičnost zpráv. Pokud vím, do této chvíle se nestal případ, že by je někdo odvolal nebo popřel, i když se kniha dočkala již osmi vydání. Z lékařského hle-

diska nejsou všechny příklady stejně zajímavé, nicméně jsou mezi nimi takové, které by se mohly rovnat těm nejkrásnějším uzdravením v Lurdech. Padre Pio by samozřejmě řekl: „Copak je nevykonala stejná Madona?“ Na to by bylo možné odpovědět, že je třeba jí to také umožnit ochotou přijmout milost, jakou nabízí převelká láska. Svátí přijímají paprsky milostí, které hasnou ve styku s naší lhostejností – řekla sv. Kateřině Labouré nejsvětější Panna a ukázala jí dlaně přeplněné milostmi, o které nikdo neprosí. Takovou výtku by nebylo možné učinit otci Piovi, který patřil do rodu „násilníků a uchvatitelů“, které oslavuje evangelium. Když čteme knihu o jeho zázracích, nesmíme zapomínat, že je „vymáhá“ modlitbou a utrpením.

Čtenáře, který je zvědavý na bližší podrobnosti, odkazují zatím na knihu Alberta del Fanteho. Rakovina, meningitis, tuberkulóza ledvin i plic, tyfus, dětská obrna, bolestná angina pectoris, zánět středního ucha, nemluvě o chorobách, které mají neobvyklé vědecké názvy, to všechno tvoří bolestný seznam svědectví, z nichž nakonec zavisitne důkaz. Slyšela jsem ovšem nejednou v San Giovanni Rotondo, že mnoho z těch, kteří zažili zázrak, uchovávají tento fakt v tajnosti z důvodů více méně nevysvětlitelných. Jiní

si opět hájí svoji anonymitu. Jiní mlčí z toho důvodu, řekneme to bez obalu, že se stydí. Padre Pio má bohužel ještě příliš mnoho nepřátel, takže někteří, kdo potřebují jeho pomoci, přicházejí k němu úkradkem v noci jako Nikodém. Bojí se kompromitace. Na pozadí života otce Pia se opakuje evangelium.

14. KAPITOLA

Člověk stravovaný za živa - Padre Pio v životě společenství - Jeho humor - Jeho průpovědky uvádějí do omylu - „Moje milá Pietrelcina!“ - Útoky novinářů a filmařů - Fra Gerardo potřebuje násilí - Pitigrilli a obchodník z Janova - Člověk bez Boha je zmrzačený - Nedbalost, která je urážkou Boha - Přístě dostaneš pořádnou facku - Půst, při kterém se tloustne - Překvapení přestrojeného dominikána - Biskup obrací do protisměru - „Padre Pio je skutečně muž Boží“

V roce 1919 napsal Padre Pio svému příteli a mistru Don Caccavovi:

„Po stránce zdravotní se mi vede dobře, ale jsem přetížený prací, protože zpovídám stovky a tisíce osob celý den a často i v noci. Nemám ani chvíli času pro sebe, ale Bůh mi opravdu pomáhá v pastorační práci.“

Již 45 let trvá stále tentýž program, stejně vyčerpávající způsob života, bez zastávky, bez oddechu. Padre Pio je opravdu věznem zpovědnice.

To vše mu nepřekáží v účasti na společném životě „způsobem hodným následování“, jak tvrdí jeho představení. Jeho skutečně zraněné nohy mu nedovolují účastnit se chórové modlitby, společných liturgických obřadů, ale nahrazuje to tím, že rozmnožuje hodiny svých modliteb a kontempace. Je první na nohou (ráno vstává o půl čtvrté), poslední odchází z kostela. Ve vážných a naléhavých případech tráví celou noc na modlitbách.

(Pokračování příště)

MOSKVA

„Nezavisimaja Gazeta“ vyčítá katolické církvi v Rusku, že zavádí nadvládu polských duchovních. Je to prý velká chyba Vatikánu, že pověřuje pastorační v Rusku právě polské kněze. Tím dává najevo, že nechápe historické okolnosti, tvrdí list. Mluvíci katolické církve označil výtky za absurdní. Církev ani v nejmenším nepolonizuje ruské věřící. Bohoslužby jsou slouženy výhradně v ruském jazyce a není nejmenších náznaků, že by polští kněží projevovali negativní vztah k ruské kultuře.

PAPEŽOVA SOLIDARITA

Svatý otec stojí na straně obětí záplav, modlí se za ně a prosí pro ně o štědré dary. Sděлил to při generální audienci v Castel Gandolfo. Připomněl jak ohrožení milionů lidí ve střední Číně, tak záplavy ve Střední Evropě. „V České republice a v Německu začínají lidé dlouhou práci obnovy a nové výstavby. Ujišťuji je: Jsem vám v myšlenkách a modlitbě nablízku. Chci vás povzbudit a žehnám současně celosvětové solidarity.“

MAKEDONIE

Zástupci náboženského a politického života posvětili ve výšce 1800 m na vrchu Vodno u Skoplje největší kříž na Balkánském poloostrově. Kříž váží 440 t a jeho díly jsou spojeny 60 000 šrouby. Má výšku 76 m a osvětluje ho 550 reflektorů. Je možné ho pozorovat ze vzdálenosti 80 km. Předseda vlády L. Georgievski prohlásil, že tento kříž je modlitbou za vítězství a blaho země a za ochranu Makedonie v nynějších těžkých dobách. Kříž má připomínat dva tisíce let existence křesťanství.

LOS ANGELES

Katedrála v Los Angeles v USA byla vybavena solárními články, jejichž elektrická energie pokryje z 10-15% spotřebu elektřiny v katedrále a přilehlém komplexu. To dopovídá spotřebě 66 rodinných domků. Jak řekl kardinál Roger Mahony, církev tak chce podtrhnout povinnost chránit životní prostředí.

Podle Kath-net

Inzeráty ... zatím nemám

Liturgická čtení

Neděle 22. 9. – 25. neděle v mezidobí

1. čt.: Iz 55,6-9
Ž 145(144),2-3.8-9.17-18
Odp.: 18a (*Blízko je Hospodin všem, kdo ho vzývají.*)
2. čt.: Flp 1,20c-24.27a
Ev.: Mt 20,1-16a

Pondělí 23. 9. – ferie

1. čt.: Př 3,27-35
Ž 15(14),2-3ab.3cd-4ab.5
Odp.: srov. 1b (*Spravedlivý bude, Pane, přebývat na tvé svaté hoře.*)
Ev.: Lk 8,16-18

Úterý 24. 9. – ferie

1. čt.: Př 21,1-6.10-13
Ž 119(118),1.27.30.34.35.44
Odp.: 35a (*Vod' mě po stezce svých předpisů, Hospodine!*)
Ev.: Lk 8,19-21

Středa 25. 9. – ferie

1. čt.: Př 30,5-9
Ž 119(118),29.72.89.101.104.163
Odp.: 105a (*Svítilnou mým nohám je tvé slovo, Hospodine.*)
Ev.: Lk 9,1-6

Čtvrtek 26. 9. – nez. pam. sv. Kosmy a Damiána

1. čt.: Kaz 1,2-11
Ž 90(89),3-4.5-6.12-13.14+17ab
Odp.: 1 (*Pane, tys nám býval útočištěm od pokolení do pokolení.*)
Ev.: Lk 9,7-9

Pátek 27. 9. – památka sv. Vincence z Paula

1. čt.: Kaz 3,1-11
Ž 144(143),1a+2abc.3-4
Odp.: 1a (*Veleben buď Hospodin, má Skála.*)
Ev.: Lk 9,18-22

Sobota 28. 9. – slavnost sv. Václava

1. čt.: Mdr 6,9-21
1 Kron 29,11abc.11d-12a.12bcd
Odp.: 12b (*Ty, Hospodine, vládneš nade vším.*)
2. čt.: 1 Petr 1,3-6; 2,21b-24
Ev.: Mt 16,24-27

Breviář pro laiky

Uvedení do první modlitby dne:	NE 22. 9.	PO 23. 9.	ÚT 24. 9.	ST 25. 9.	ČT 26. 9.	PÁ 27. 9.	SO 28. 9.
Antifona	812	826	841	857	873	1722	1527
Žalm	783	783	783	783	783	783	786
Ranní chvály:							
Hymnus	812	827	842	857	873	1723	1527
Antifony	813	828	843	858	874	890	1528
Žalmy	813	828	843	858	874	890	813
Kr. čtení a zpěv	816	831	847	861	877	1724	1528
Antifona k Zach. kantiku	717	831	847	861	877	1524	1529
Prosby	817	831	847	861	878	1724	1529
Záv. modlitba	717	832	847	862	1523	1524	1529
Modlitba během dne:							
Hymnus	817	832	848	862	879	895	1264
Antifony	818	833	848	863	879	895	1529
Žalmy	818	833	849	863	879	895	1265
Krátké čtení	820	835	851	865	882	898	1530
Záv. modlitba	717	835	851	865	882	898	1529
Nešpory:							
Hymnus	807	821	837	852	867	883	1525
Antifony	808	822	838	853	868	884	1703
Žalmy	808	823	838	853	868	884	1715
Kr. čtení a zpěv	810	825	840	856	871	887	1526
Ant. ke kant. P. M.	716	717	840	856	871	887	1526
Prosby	811	826	841	856	872	888	1526
Záv. modlitba	717	717	841	857	872	1523	1529
Kompletář	1238	1242	1247	1250	1254	1257	1238